

***Konference: Evropa na křižovatce
Vede cesta k politické unii přes unii fiskální a
bankovní ?***

Petr Zahradník,

Ekonomický konzultant a analytik,

*Člen Národní ekonomické rady vlády (NERV) and EuroTeam
při Evropské komisi - DG ECFIN*

Úřad vlády - Lichtenštejnský palác

Praha

prosinec 2012

Vztah mezi politickou a fiskální a bankovní unií

✓ Klíčová priorita současné doby:

- Vyřešit při minimalizaci nákladů aktuální krizový ekonomický stav; s pomocí nástrojů preventivních (schopnost čelit a odolávat budoucím krizovým stavům) a sankčních (pokud se členská země do ekonomických problémů s dominovým efektem na ostatní země dostane, měla by být podle předem odsouhlasených sankcí potrestána);
- Překonání krize musí mířit směrem k odstranění jejích příčin: finanční, fiskální, strukturální → i proto by rejstřík nástrojů měl představovat mix: mix propojující zdravost fiskální politiky, strukturálně vybilancovaný růst a zdravý a obezřetně fungující finanční trh;
- Některé složky tohoto mixu se vzájemně prolínají;
- Je otázkou, co si představujeme pod pojmem politická unie: koordinace ?; harmonizace ?; pozvolná unifikace ?; vytvoření společného veřejného a politického systému ?; důležitá je míra intenzity politické součinnosti: na úrovni koordinace je nutností již nyní; harmonizace je důležitá pro překonání krizových jevů; nové prvky by však měly být zaváděny až po „provedení úklidu“ a poté, co se ekonomický systém uvede do stavu prosperity

Potřeba

- ✓ **Zajištění fungujícího Jednotného trhu ve všech jeho složkách:**
- **Eliminace rozdílů a disparit v rámci Jednotného vnitřního trhu;**
- **Tyto rozdíly byly krizí zásadním způsobem zdůrazněny a staly se viditelnými;**
- **Koordinaci opatření v rámci finančního sektoru je nutné provádět v úzké koordinaci a vazbě na opatření souvisejí v oblasti strukturálních, fiskálních a měnových stabilizačních opatření;**
- **Jestliže systémové vady fiskální a strukturální povahy se projevily v téměř všech zemích EU, problémy finančního sektoru byly podstatně selektivnější;**
- **Klíčová potřeba: zajistit stabilitu a obezřetnost národních finančních systémů a zabránit přelévání jejich potenciálních problémů na do jiných systémů v rámci EU**

Potřeba

- ✓ **Zesílení hospodářsko-politické koordinace s preventivně sankčními účinky:**
 - **Krize finančních trhů v řadě zemí vyvolala značné fiskální problémy (především v Irsku, kde došlo k více než zdvojnásobení míry veřejného dluhu, a Velké Británii);**
 - **Krize finančních trhů v řadě zemí způsobila paralýzu finančních toků a výrazné zhoršení dostupnosti externích finančních zdrojů;**
 - **Díky propojenosti finančních systémů bylo možné registrovat dominové efekty negativních projevů bankovního sektoru v jedné zemi do zemí ostatních, například nadměrná finanční angažovanost bank v problémových zemích reálně, či latentně ohrozila stabilitu finančních systémů v předmětných zemích**

Cílová vize

✓ Konsolidace prostředí Hospodářské a měnové unie (EMU):

- Posílení governance EMU prostřednictvím:

- 1. integrovaného rámce finančních trhů; zajištění finanční stability a minimalizace nákladů bankovních (finančních) selhání z pohledu daňového poplatníka; aktuální pohled: zodpovědnost za dohled na evropské úrovni, zajištění společných mechanismů pro vyřešení problémů bank a záruk za klientská depozita;
- 2. integrovaného rozpočtového rámce; zajištění kritérií fiskální stability a udržitelnosti prostřednictvím měr deficitu a dluhu v širokém obsahovém i časovém kontextu;
- 3. integrovaného rámce hospodářské politiky; eliminace makroekonomických nerovnováh a provádění legitimních kroků v oblasti nestandardních měnových opatření;
- 4. integrovaného rámce strukturálních ekonomických opatření; provádění nutných strukturálních reforem plynoucích z obsahu Strategie Evropa 2020, respo. Naplňování Evropského semestru, případně respektování dalších platform typu Pakt Euro +;
- 5. zajištění demokratické legitimacy a zodpovědnosti za rozhodovací proces a kompetenci institucí přijímající toto řešení;
- Naplnění prvních čtyř bodů vzhledem k hloubce systémových poruch s velkou pravděpodobností zajistí obsahový rámec opatření po valnou část této dekády

Integrovaný finanční rámec

- ✓ **Finanční krize odhalila značné strukturální nedostatky v institucionálním rámci nutném pro zajištění finanční stability:**
 - Integrovaný finanční rámec by měl pokrýt všechny země EU, s ohledem na existenci euro však má význam rozlišování mezi zeměmi euro-zóny a zbytkem EU.
 - 1. integrovaný jednotný dohled nad bankovním sektorem;
 - 2. společné pojištění vkladů a rámec pro řešení problémů bank; zavedení evropské dimenze pro národní plány pojištění vkladů pro banky v rámci evropského dohledu
 - Rozšíření kompetencí ECB od roku 2013:
 - významné pravomoci dohledu pro země euro-zóny a na dobrovolné bázi i nečleny;
 - změna nařízení o EBA
 - Nutno vnímat v kontextu Evropského systému finančního dohledu: ESAs – Evropské orgány dohledu – EBA, ESMA, EIOPA; + Evropský výbor pro systémová rizika (ESRB)

Děkuji za Vaši pozornost a diskusi

Petr Zahradník

pzahradnik@email.cz